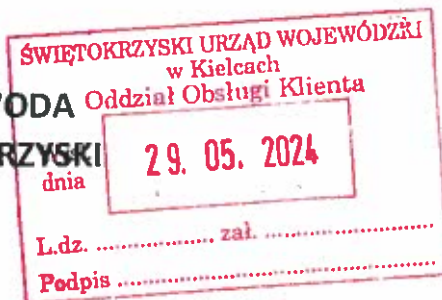

WOJEWODA
ŚWIĘTOKRZYSKI

Kielce, dnia 23 maja 2024 r.

Znak:PSZ.V.431.2.2024

Pani

Anna Adamczyk

Kierownik

Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej

w Rakowie

dotyczy: zaleceń pokontrolnych

Zespół Kontrolny Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach w dniach 4 – 7 marca 2024 roku przeprowadził kontrolę kompleksową w kierowanej przez Panią jednostce. Przedmiotem kontroli była struktura organizacyjna Ośrodka, kwalifikacje kadry oraz ocena realizacji zadań z zakresu administracji rządowej i zadań własnych gminy wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej.

Czynnościami kontrolnymi objęto okres od 1 stycznia 2023 roku do dnia kontroli.

W trakcie przeprowadzonej kontroli kompleksowej w GOPS w Rakowie ustalono, że pomoc w formie zasiłku stałego, okresowego, celowego i posiłku z Programu dożywiania, zasiłku celowego oraz specjalnego zasiłku celowego, usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi przyznawano celowo i zasadnie.

W § 3 Statutu Ośrodka widnieją nieaktualne publikatory przywołanych ustaw, które nie zostały zmienione podczas kolejnych nowelizacji dokumentu. Nie wniesiono zastrzeżeń do Regulaminu jednostki.

Warunki lokalowe GOPS są niekorzystne dla pracowników, gdyż w jednym pokoju pracuje 5 pracowników oraz dla klientów, którzy nie posiadają możliwości przedstawiania swoich problemów w warunkach chroniących ich prywatność.

W toku przeprowadzonej kontroli ustalono, że Kierownik posiada odpowiedni staż i wykształcenie wymagane na zajmowanym stanowisku. Zgodnie z art. 122 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej posiada specjalizację w zakresie organizacji pomocy społecznej.

Pracownicy socjalni, zatrudnieni w kontrolowanej jednostce legitymują się właściwymi kwalifikacjami na zajmowanych stanowiskach. Osoby świadczące specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi posiadają również odpowiednie wykształcenie, wymagane zgodnie z rozporządzeniem w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych oraz staż pracy.

Stan zatrudnienia pracowników socjalnych na dzień kontroli jest zgodny z art. 110 ust. 11 i 12 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r., poz. 901 ze zm.), gdyż na jednego pracownika socjalnego przypada 1 775 mieszkańców, a w GOPS zatrudnionych jest nie mniej niż trzech pracowników socjalnych w pełnym wymiarze czasu pracy.

W aktach klientów znajdują się m.in. wnioski klientów, zaświadczenia o aktualnych dochodach, oświadczenia klientów, orzeczenia o stopniu niepełnosprawności, zaświadczenia z PUP, potwierdzające status osoby bezrobotnej, odcinki rent lub emerytur, faktury za zakupione lekarstwa, decyzje administracyjne.

W podstawie prawnej sprawdzonych decyzji administracyjnych odnotowano m. in. ustawę o pomocy społecznej, kodeks postępowania administracyjnego, rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej. W decyzjach w podstawie prawnej widniały aktualne publikatory przytoczonych aktów prawnych.

Przy zasiłkach stałych zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. sporządzano aktualizacje wywiadów środowiskowych nie rzadziej niż co 6 miesięcy, mimo braku zmiany danych.

Informacja o ubezpieczeniu zdrowotnym przy zasiłkach stałych była przekazywana stronie prawidłowo - odrębnym pismem.

W podstawie prawnej decyzji, wydanych na posiłki w ramach Programu dożywiania widniał art. 48 ust. 1, 4 i 5 ustawy o pomocy społecznej, a winien być tylko art. 48, gdyż w artykule tym brak jest ustępów. W podstawie prawnej decyzji wydanych na zasiłki celowe z Programu przywołano art. 39 wymienionej ustawy, stanowiący o zasiłku celowym. W decyzjach na zasiłki celowe ze środków własnych odnotowano również prawidłowo przywołany art. 39 ustawy o pomocy społecznej, odnoszący się do zasiłku celowego, a w decyzjach na specjalne zasiłki celowe art. 41 wyżej wymienionej ustawy, stanowiący o zasiłku specjalnym celowym.

Zaznaczyć należy, że część decyzji administracyjnych na posiłek z Programu „Posiłek w szkole i w domu” wydano z terminem wstecznym, np. decyzja z dnia 9 stycznia 2024 roku, a posiłek przyznany na okres od 2 stycznia 2024 roku.

Ponadto w dwóch przypadkach skontrolowanych decyzji, wydanych na posiłek przyznano całodienne wyżywienie. W ramach Programu nie ma możliwości ponoszenia ze środków budżetu państwa kosztów za całodienne wyżywianie dzieci lub uczniów bez względu na rodzaj placówki, w której przebywają oraz innych osób, które własnym staraniem nie mogą sobie zapewnić posiłku. Za przyjęciem takiego stanowiska przemawia również art. 48 ustawy o pomocy społecznej, w którym użyto pojęcia „posiłek” w liczbie pojedynczej, a nie „wyżywienia”, czy „całodziennego wyżywienia”.

Pozytywnym jest fakt, że w placówkach oświatowych na terenie Gminy Raków dzieci otrzymują gorący posiłek, co jest zgodne z zasadami prawidłowego żywienia, a tym samym z celami Programu „Posiłek w szkole i w domu”.

Zespół kontrolny stwierdził, że w decyzjach na usługi opiekuńcze brak było pełnego kosztu 1 godziny usług, procentu odpłatności zgodnego z Uchwałą Rady Gminy Raków, realizatora usług oraz w kilku decyzjach nie wskazano konkretnych dni tygodnia świadczenia usług, a w decyzjach na specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi odnotowano brak konkretnych dni tygodnia i liczby godzin świadczonych usług w te dni oraz nie wskazano zakresu usług.

Zespół kontrolny odnotował, że sprawdzonym decyzjom wydanych w zakresie pomocy społecznej nadano rygor natychmiastowej wykonalności w podstawie prawnej przywołując art. 108 kodeksu postępowania administracyjnego, w sentencji informując klienta o tym fakcie, a w uzasadnieniu natomiast wskazując, że decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności z uwagi na jeden z powodów wymienionych w art. 108 § 1 kodeksu postępowania administracyjnego.

W pouczeniach decyzji informowano strony o możliwości odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty otrzymania decyzji oraz informowano klienta o możliwości skorzystania z art. 127 a k.p.a., mówiącego o tym, że w trakcie biegu terminu do wniesienia odwołania strona może zrzec się prawa do wniesienia odwołania wobec organu administracji publicznej, który wydał decyzję, a z dniem doręczenia organowi oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania przez ostatnią ze stron postępowania, decyzja staje się ostateczna i prawomocna.

W trakcie czynności kontrolnych stwierdzono, że GOPS w kontrolowanym okresie wykorzystywał kontrakt socjalny jako instrument pracy socjalnej, bowiem w okresie objętym kontrolą pracownicy socjalni zawarli 23 kontrakty z klientami pomocy społecznej.

Zespół kontrolny zwrócił jednak uwagę na sposób zapisywania pracy socjalnej w części rodzinnych wywiadów środowiskowych, w których wpisywana była ona zdawkowo, lakonicznie, np. „omówienie bieżącej sytuacji finansowej” w przypadku klienta, który nie uzyskał żadnego dochodu

i nie był zarejestrowany w Urzędzie Pracy (np. brak wzmianki o motywowaniu podopiecznego do zarejestrowania się w PUP).

Działając w oparciu o art. 128 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r., poz. 901 ze zm.) w związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami wydaje się następujące zalecenia:

1. Zaktualizować statut Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w zakresie opisanym powyżej.
2. W podstawie prawnej decyzji, wydanych na posiłki w ramach Programu dożywiania prawidłowo przywoływać art. 48 stanowiący o posiłku.
3. Nie wydawać decyzji administracyjnych na posiłek z terminem wstecznym.
4. Decyzje administracyjne wydane na posiłek wydawać zgodnie z zasadami Programu na posiłek, a nie na całodzienne wyżywienie.
5. W decyzjach administracyjnych przyznających usługi opiekuńcze wskazywać pełny koszt 1 godziny usług, procent odpłatności, konkretne dni tygodnia świadczenia usług oraz realizatora usług.
6. W decyzjach administracyjnych przyznających specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi wskazywać konkretne dni tygodnia, w które usługi będą świadczone, liczbę godzin w te dni oraz zakres usług.
7. W wywiadach środowiskowych szczegółowo opisywać faktycznie podejmowane działania z zakresu pracy socjalnej z klientem.

Zgodnie z art. 128 ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej Kierownik jednostki kontrolowanej może w terminie 7 dni od otrzymania zaleceń pokontrolnych, zgłosić do nich zastrzeżenia.

W przypadku niewniesienia zastrzeżeń, Kierownik jednostki powinien powiadomić Wydział Polityki Społecznej i Zdrowia Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach o sposobie wykonania zaleceń w terminie 30 dni od ich otrzymania.

Przebiegi

Mariusz Pasek
ZASTĘPCA DYREKTORA
Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia
Mariusz Pasek

WOJEWODA ŚWIĘTOKRZYSKI

Józef Bryk